STOCKHOLMS ENSKILDA BANK
AKTIEBOLAG
GRUNDAD 1856
Fonder 110.000.000 kronor

D·N
25/6 1947

USA i svensk debatt

Den kommunistiska pressen rasar mot USA, det är en självklar konsekvens av Ryslands inställning. Men även i en rad andra tidningar, främst de socialdemokratiska, möter sedan något år en alltmer tydlig tendens att nedsätta och angripa världens äldsta och största demokrati. Några exempel från de senaste veckorna illustrerar tonen och metoden. I en artikel i Tiden förklarar dr Melker Johnsson att USA är efterblivet; det har en gång varit ett framtidsland, men är det inte längre. I en serie uppsatser i Morgon-Tidningen skildrar en författare den amerikanska politikern som alltigenom reaktionär; avståndstagandet från kommunismen och misstroendet till Ryssland framställes som ett bevis på konservatism och imperialism, icke som ett svar på Rysslands expansionspolitik och kommunisternas totala anslutning till ryska intressen. I Folket i Bild ger en dålig film en skribent — synbarligen angelägen att utvidga gränserna för mänsklig dumhet — anledning att förhånadena USA verklig kultur. Den amerikanska kritiken är på alla områden "pennskaftet", kulturen har "ingen kabel över Atlanten"; det är dollarn som är alltings värdemätare i den nya världen.

Det nya i denna kritik är den starka inriktningen på politiska frågor, försöken att spåra erövringslust, förkt för friheten, över huvud "fascistiska" tendenser i USA. Här är påverkan från den kommunistiska agitationen påtaglig. Men till stor del bygger anklagelserna och utfallen på föreställningar som under äldre tid var vanliga i Europa; det är gamla klicheér som dras fram på nytt, men känner igen denna fraseologi, vars fäste är okunnighet och självbelåtenhet, från tiden före det första världskriget. Då var det en naturlig sak att svenskar med rätt på besitta bildning med hög överlägsenhet beklagade materialismen och bristen på kultur i det amerikanska samhället. Ett slags aristokratiskt snobberi kom till uttryck i satser om det "unga" och "nya" Amerika, som ännu inte nått upp till europeisk standard. På detta sätt kunde var och en känna sig förnäm gentemot en världsdel; det var nog så vara europé, liksom det för de rastroende är nog ett vara arier. Denna eländiga jargong tycks nu vinna en förnyelse.

I själva sakfrågan om USA:s politik och kultur skall här blott ett par fakta framhävas. USA ska likt ett land som Sverige eller England, något idealiserat, det är lätt att finna brister och fel som kan och bör kritiseras. Problem och svagheter i amerikanskt samhällsliv finns som icke har någon motsvarighet hos oss, främst negerfrågan och negrernas behandling i sydstaterna. Men det måste alltid ihågkommas att dessa förhållanden är föremål för en allvarlig och öppen debatt, att den tillgivande amerikanska opinionen är inriktad på reformer och förändringar enligt demokratiska och humanitära grundsatser. I negerfrågan, för att ta det viktigaste exemplet, har därför en väldig förbättring kunnat åstadkommas under de senaste åtiondena; de övergrepp och oförrätter som förtfarande förekommer likna till energiskt som i Europa och med vida större insikt än här. Över huvud utgår angreppen på USA, då de icke bygger på löst prat, från den amerikanska debatten; det är i denna debatt framförda synpunkter som ger svenska kritiker vapen i händerna. Självkritiken, det ständiga betonandet av de egna bristerna, är den amerikanska demokratins liksom de europeiska demokraternas ära. Nazisterna kunde, som bekant samla rader av engelska vittnesbörd om det brittiska samhällets fel; lika lätt är det att samla amerikanska med de medel som de själva ställer till förfogande. Så bör det vara i en demokrati — medan diktaturens "opinion" är en taktfast unison sång till regimens lov.

De som talar om de amerikanska insatsernas svaghet på det kulturella området deklarerar därmed endast sin egen okunnighet. De som är orienterade vet att den amerikanska litteraturen under de senaste årtiondena intar en ranglista och att USA är ledande inom en rad vetenskapsgrenar; i fråga om socialvetenskapen i orlets vidsträcktaste mening skrives så mycket och så bra i detta land att alla andra länders prestationer i jämförelse härmed verkar obetydliga. Kulturdebatten är så öppen och så intelligent att en gynnsk snarare har anledning att känna sund än förhävelse.

Oviljan mot USA förenas nästan genomgående med välvilja mot Ryssland och de kommunistiska regimerna over huvud. I det ena fallet letar man efter fel och undviker att tala om förtjänster, i det andra fallet döljes felen, medan förtjänsterna dras fram. En person som endast hämtade sin kunskap ur en del av de tidningar varom här är fråga skulle samnolkt komma till uppfattningen att Ryssland är ett mera fritt och demokratiskt land än USA. Kanske skulle han rent av tro att arbetarklassen har det bättre i diktaturen i öster än i demokratin i väster. Denna tendens till snedvridning underlättas av den inriktning på nyheter som hör journalistiken till. I USA är övergrepp och förbrytelser skränkningar ovanliga, och de är därför nyheter; i Ryssland hör de till ordningen för dagen och saknar alltså nyhetsvärde. Den lagstiftning om fackföreningar och strejker som just nu behandlas av de amerikanska statsmakterna beskrives i alla tidningar och kritiseras, till synes med full rätt, som ett steg i konservativ riktning. Man anser sig icke ha anledning att samtidigt erinna om att den sedan årtionden gällande ryska lagstiftningen i ämnet är ojämförligt mera reaktionär, i ofantligt mycket högre grad inskränker arbetarnas frihet än vad den mest konservative amerikanske politiker vågar drömma om. En lag av rysk typ i USA är otänkbar på grund av att den skulle bryta självklara folkuppfattningar; en lag av amerikansk typ i Ryssland är otänkbar därför att den skulle innebära en revolutionerande frigörelse av arbetarklassen.

En författare, Hayeroft, har häromdet att dessförinnan endast kan skrivas och läsas i demokratier, där rättssäkerheten är så stor och respekten för liv och egendomen så stadgad att en undersökning för att klarlägga ett brott ter sig naturlig, meningsfull och intressant. I diktaturen, där människor ständigt sändas till död eller tvångsarbete till följd av sina åsikter och på order av en godtycklig handlande myndighet, blir hela detektivgenren löjlig — det är som att beskriva en soldats ensvia i skildringen av ett fältslag. Något liknande gäller i detta fall. Endast där den brutala undertryckningen är undantag tillbrar den sig intresset; då den är regel talar man om något annat.

Tendensen att vanställa respektive skönmåla vid skildringen av de båda länderna förklaras till en del också därav att både skribenter och allmänhet ännu är väl medvetna om att USA är en fri och folkstyrd stat, Ryssland en likriktad, av statstvång i varje detalj kännetecknad diktatur. Klandret blir under dessa förhållanden lätt ett uttryck för underliggande allmän uppskattning, berömmet ett tecken på att förvärtningarna varit små. Men dylika överväganden kan inte besvära de flesta som skriver i den svenska debatten medför. I längden måste resultatet bli, att stora folkgrupper som vinner kunskap utelsutande genom pressen får en falsk bild av verkligheten. Denna bild är i detta fall nertill — ett av kommunisterna skickligt och systematiskt begagnat medel — att förvaga intrycken om demokratins innebörd och att därmed undergräva den svenska folkstyrelsen.

Riksdagsmännen borde pensionsförsäkra sig själva

I stället för att kräva staten på pension, Pärsdedet att något sådant inte går för sig är gripet ur luften. I England exempelvis går det utmärkt bra — där har just nu framlagts ett förslag om nyreglering av överensstämmelse med de ökade levnadskostnaderna. Det är meningen att ge både f. d. riksdagsmän (över 60 år), deras änkor och omyndiga barn pensionsrätt understödd. Den fond som 1939 bildades för ändamålet tillåter en avsevärd höjning (till 250 pund om året), fastän man länker sig att hidragen till fonden samtidigt skall sänkas (från 12 pund till 9 pund årligen). Någon pensionsrätt enligt generella regler finna emellertid inte. Man anser det orgenligt att utan behovsprövning bevilja pensionsförmåner för förtroendeuppdrag. De f. d. riksdagsmännen räcke te finna sig i att deras ekonomi och familjeförhållanden undersöks av en särskild förvaltningskommitté, som fastställer ömmande fall. För närvarande uppgår pensionsanfallen till 21, varav 19 inom arbetarpartiet. Antalet pensionsberättigade enligt den plan som utarbetats av Wigforss expekter är 55 och ser ut att inom kort bli ännu flera. De engelska parlamentsledamöterna har som synes blygsammare anspråk. De vill inte åtnjuta ett privilegium på skattebefrielsens bekostnad. De skulle bli förvånade, om de nåddes av upplysningen att svenska regeringen har tänkt förorena detta ärende i riksdagens slutskede för att slippa behandla frågan nästa år, då det blir val. Silkert får riksdagsmännen under alla förhållanden redovisa sina ställningstaganden inför valmännen.

PRESSGRANNAR

Den finska fackföreningskongressen borde ha ställt sig mera förstående till vissa yttringar av den somna arbetarrörelsen, samtidigt som kommunisterna garet Tyskansan Sanomat vid lördagens slut. Det är de a. k. torgmötena det gäller:

Majoriteten förstod inte att tillbörligt värdesätta vad arbetarna manifesterar i dessa möten. Det är de a. k. torgmötena det gäller:

Majoriteten förstod inte att tillbörligt värdesätta vad arbetarna manifesterar i dessa möten. Det är de a. k. torgmötena det gäller:

I en skrivelse säger kommissionen att Tässaren bör sträva efter att uppnå ett på samrastskap (!) och förtroende grundat förhållande till sina lärjungar samt på allt sätt främja uppkomsten av trivsel och arbetsglädje i skolan ... Kroppslig bestraffning av vad slag det vara må får ej förekomma ...". Den praktiska lärarerfarenheten ser dessa frågor på ett annat och mer verklighetsbetonat sätt än skolkommissionens teoretiker, som i folkskolan tyckes vilja skapa ett ovanligt invekkat psykos Kolingsverige. Det är också en högst tvivelaktig humanitet, som gör en normal tuchtanvåge till ett patologiskt fall och förvandlar en uppgörelse på stående fot mellan lärare och lärjunge till en långvarig process inför ståndigt nya instanser, där sammanhanget mellan brott och straff helt förloras ur sikte ... Det är icke på den vägen som ungdomens respekt för samhällets normer och upprätthålls och upprätthållas.

Många lärare är kritiska mot kommissionens framställning, men rätt få är lust att begära gravstenarna i Oslo osv. som argument. Resonemanget analyser en fruktansvärd brist på balans, en komprometterande oförmåga till kritisk avgrvng när det gäller omdömesmaterial. En skolreformator med detta sinnelag — det hade varit närapå det värsta vi kunnat råka ut för. Dess bättre är risken numera obetydlig.

"Före textannonser" forts. från föreg. sida.

Byggnads-
entreprenad

Anbud infordras å uppförande av verkstadshangar m. m. vid Torslanda flygplats invid Göteborg och skola vara inlämnade SENAST FREDAGEN DEN 18 JULI 1947 kl. 11.00 till Kungl. byggnadsstyrelsen, Stockholm.

Byggnadens volym ca 58.700 kbm.

Entreprenadhandlingar kunna erhållas å Kungl. byggnadsstyrelsens byggnadsbyrå, Humlegården 29, Stockholm, mot postförskott eller deponerande av 100:— kronor. I övrigt hänvisas till i "Tidning för leverantörer till staten m. m." införd kungörelse, vilken i använd tillämpar entreprenadhandlingarna.

KUNGL. BYGGNADSSTYRELSEN.

Oslo - Teater tilleie

Centralt beliggende moderne lite teater i Oslo tilleie i personalets sommerferie 7/7—3/8—47. Interesserte bes telegrafere til

STUDIOTEATRET - OSLO.

HSB
HSB
HSB
HSB
HSB
HSB

HSB

HSB:s samtliga avdelningar, kassor och expeditioner i Stockholm

hållas under sommaren stängda *lördagar* fr. o. m. lördagen den 28 juni t. o. m. lördagen den 16 aug.

VÅRA KONTOR OCH LAGER HÅLLAS STÄNGDA UNDER SEMESTERTIDEN 30/6—19/7

VILKET ÄRADE KUNDER BEDES UPPMÄRKSAMMA

Blyertsfabriken Viking Aktiebolag

ANBUD Ä GRÄVNINGSARBETE

Inforåras för Arsunda Prästboråa invalidinnföretag. Arbiet utföres lämpligast med grävmaskin. Närmare upplysningar lämnas genom v. pastor Gösta Ek, tel. 27 och arrendator Anders Nyrbäck, tel. 44, Arsunda. Anbud torde inkomma senast den 31 aug. 1947 till Prästerviebetet, Arsunda. Fri provningsrätt förbehålles.

STYRELSEN.

ANBUD Ä VÄGARBETE

Anbud infordras å utförande av väg Dådran—Tjällassen, Kopparbergs län. Vägländ 10.340 m. Typ II B.

Anbudshandlingar erhålles hos vägförvaltningen mot deposition av 100:— kr., som inskites å postgirokonto 182020 Beloppet återbet, sedan handlingarna återställts oskadade och fullständiga.

Skriftliga förseglade anbud, märkta "Anbud å väg Dådran—Tjällassen" skola vara vägförvaltningen, Falun, tillhanda senast den 3 juli 1947.

I övrigt gälle "Underrättelser för anbudsgivare", infört i "Tidning för leverantör till staten", till efterrättelse.

VÄGFÖRVALTNINGEN I KOPPARBERGS LÄN. FALUN.

SOLGLASÖGON - SÄSONG 1948

7.000 dussin säljas till storsvänsare till synnerligen fördelaktigt pris. Mycket vackert modell med dioptriglas. Färg enligt önskan. Leverans primo 1948.

HJULGAARD-KRISTENSEN.
Tullinsgade 3, Köpenhamn V.

WELLPAPPKARTONGER

snabb leverans. Se annons under till salu!

Entreprenad å ventilations-anläggning

FÖR

AB Stockholmshem

A utförande av ventilationsanläggning för en nybyggnad innymmande bostäder för ensamstående mödrar samt lokaler för daghem å tomt nr 15 i kv. Pälsen, Södermalm, emotages förseglade anbud, försedda med påskrift om innehållet, intill den 10 juli 1947 kl. 14 å Stockholms stads fastighetskontors husbyggnadsavdelning. Munkbron 1, vaxet helgfria dagar kl. 13—14.30 (lördagar 12—13) upplysningar lämnas och erforderliga handlingar tillhandahålles mot deposition av 25:- kronor, vilket belopp återlämnas vid handlingarnas återställande i oskadat skick.

Fri prövningsrätt förbehålles.

Anbudsgivaren är bunden vid lämnat anbud till och med en månad efter anbudstidens utgång.

STOCKHOLMS STADS FASTIGHETSKONTOR
Husbyggnadsavdelningen.

KÖRSLOR

Härmed infordras anbud å körslor för arbeten under andra halvåret 1947 vid Stockholms stads gatukontors byggnads- och parkavdelning.

Anbud i överensstämmelse med fastställt anbudsformulär skola i förseglade kuvolut med påskrift "Anbud å körslor", vara lämnade senast tisdagen den 28 juni till gatukontoret, Bolinders Plan 9, Stockholm, där även anbuds- och kontraktsformulär tillhandahålles.

Fri prövningsrätt förbehålles.

LÄKARE

Dr G. von KOCH
bortrest t. o. m. 31/7. Telefonvakt.
Medlem av Stockholms Läkarförening.

Docent ERNST SAHLGREN
inställer mottagn. fr. o. m. 28/6 t. o. m. 3/8. Telefonvakt.
Medlem av Stockholms Läkarförening.

JOURHAVANDE TANDLÄKARE
omslagen 25—förslagen 27 juni kl. 10—12, 17—18.
Tandläkare Eric Nilsson,
Flemingsgatan 11. Tel. 33 07 05.
Medlem av Stockholms Tandläkarförening.

SILOW-WETTERS
TANDKLINIKER
Götgat. 11, III, hiss. URVADERSGR. 2. II. Mottagn. vard. 10—3, 5—8. Lörd. 10—5. Telefon 42 72 11. Mikaelsmagkransen. Svanmarksvägen. Tidagar. Torsdagar. Svar.
SPECIALITET: NATURTROGNA LOSTANDER. Kautschuk, paladon, omsättning, lagning, plombering. Jackettkronor. Kostnadsfri rådfrågning. Billiga priser.

Tegnérgatans TANDKLINIK
Tegnérgatan 16. Tel. 32 42 42.
Naturtrogna lösländer (fr. 25 kr. pr. gom). Smärtfri tandut. Plomb. Mott. 10-1, 5-8. Sönd. 11-1. Kontr.-fri rådfr. **Enel. leg. tandl.**

Jourhavande Apotek

Tillgängliga nattetid samt sön- och helgdagar under juni månad:

Bävern, Domherren, Elefanten, Gasellen, Hjorten, Kronan, Lejonet, Renen, Rosen, Räbocken, Stenbocken, Storken, Sälen, Ugglan, Vasen och Ängeln.

KUNGL. BYGGNADSSTYRELSEN.

Förvaltningsaktiebolaget Providentia
Nyemissionen 1946.

De nya aktierna utlämnas fr. o. m. den 25 juni 1947 hos **Stockholms Enskilda Bank Aktiebolag, Emissionsavdelningen, Stockholm,**
mot återställande av motsvarande fullt inbetalda teckningsbevis.

Härmed får vi meddela, att vi fr. o. m. den 27 juni 1947 överflytta vår rörelse till **Sandhamnsgatan 39**
WASABOLAGET
Tel. namnenrop

FIN CHANS FÖR KONFEKTIONSMAN MED LEDAREGENSKAPER

Vi söker en skicklig fabrikschef, fullt kompetent att föreså fabrik i Stockholm och dess dotterfabriker i landsorten med företagets tekniske chef, överingenjören, som närmast överordnade och verkställare och förmån som närmast underordnade. Den sökande måste besitta samarbetsvilja, godigen teknisk utbildning samt erfarenhet från konfektionsbranschen, speciellt yllekonfektionen.

Bäste mannen erbjudes förmänlig och välavlönad befattning i en stimulerande miljö, som beredar tillfälle att utveckla energi och kunskaper. Svar till Överingenjören.

AB GUNNAR COLLIJN, Stockholm 17. Tel.-anrop: "Gunnar Collijn".

FÖRETAGET SÖKER ANSLUTET

SKOLOR

STADS CHUKU

Kontorsutbildning
— treårig, *avgiftsfri*, från hösten 1947.

Undervisningen är sumera avgiftsfri, och även läroböckerna erhållas kostnadsfritt. Statligt stipendium med upp till c:a 100 kr. i månaden kan erhållas.

Nya, moderna lokaler invid Fridhemsplan disponeras från 1 höst.

Anmälan bör ske nu och senast den 30 juni till rektorsexpeditionen, Birger Jarls torg 7 (Riddarholmen). Närmare upplysn. tel. 20 27 10, 20 21 23, 20 21 53.

STOCKHOLMS STADS HANDELSSKOLOR

SR
- SKOLAN för PROPAGANDKONST -
utbildar TEKNIKER, REKLAMTECKNARE, MODE- och ILLUSTRATIONSTECKNARE, DEKORATÖRER, TEXTARE o. LAYOUTMÄN
1- och 2-års samt terminskurser
20 aug.
börjar
11:e året
anmäl eder nu
sthlms äldsta
elever från fem cskinner under 10:e året
sthlms reklamskola

UTBILDNING AV BADMÄSTARE BADSKÖTERSKOR BADASSISTENTER SPORTPALATSETS BADMÄSTARESKOLA

som har till uppgift att utbilda badmästare, badsköterskor, massörer och övrig yrkeskunnig manlig och kvinnlig personal, till bedanläggningar, sjukhusens medicinska bad m. fl., börjar sin höstkurs den 1 september 1947. Kursen pågår till juli, då examen äger rum. Eleverna utbildas såväl teoretiskt som praktiskt i alla ämnen, som höra till yrket, såsom badhygien, orient. kurs i anatomi och fysiologi, medic. bad, fotvård, handvård, enkl. sjuk- och hälsovård, instruktion i elementär simning, livräddning, simbefrielse, moderna simmetoder samt i första grunderna för värme- och ventilationsteknik, sattsvevning, byggnadskännedom m. m. Inspektör för skolan är Medicinalrådet John Bystner. Endast leg. läkare och erkända fackmän tillsatjöra som lärare. Elev, som genomgått skolan och blivit godkänd i examensprovet, erhåller avgångsbetyg och diplom, och är därmed yrkesutbildad som badmästare, massör (manlig och simsättruktör. Prospekt, upptagande kursplan, avgifter samt övrige upplysningar, kan rekvireras under adress: *Sportpalatset, Stockholm.* Ansökan skall vara ingiven senast den 10 augusti 1947.

UTBILDNING AV JUSTERARE FÖR AUTOMATISKA TELEFONVÄXLAR

En kurs för utbildning till justerare för automatiska telefonväxlar kommer att anordnas vid våra verkstäder i Midsommarkransen med början inom den närmaste tiden. Manliga sökande i åldern 22—30 år kunna för närmare upplysningar hänvända sig till vår studierektor, ingenjör T. Porsander, telefon "L. M. Ericsson" 520.

TELEFONAKTIEBOLAGET LM ERICSSON,
Verkstaden. Stockholm 32.

Fredrika-Bremer-Förbundets Lanthushållningsseminarium i Rimforsa

Lärarinnekurs, 2 år, börjar den 1 okt. Ans. före den 1 juni varje år.

Lanthushållskurs, c:a ½ år, obligatorisk för blivande lärarinneelever, börjar den 22 juli och den 13 januari. Ansökan helst före den 1 juli, resp. den 1 december.

Trädgårdselever mottagas för odlingsperioden mars—oktober. Ansökan ställes till styrelsen och sändes under adress Seminariet, Rimforsa. Rektorsexpeditionen lämnar på begäran prospekt och upplysningar.

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.